

Vernieuwingen in InDesign CS4 en CS5

In dit hoofdstuk lees je welke vernieuwingen Adobe eerder heeft aangebracht in InDesign CS4 en aan het eind van het hoofdstuk wordt beschreven wat er is veranderd in CS5. Zo kunnen de velen die nog werken met Creative Suite 4 ook met dit handboek aan de slag. De instructies in dit boek zijn weliswaar gebaseerd op het nieuwe InDesign CS5, maar ze zijn grotendeels ook te volgen als je in CS4 werkt. De lesbestanden voor CS4 moet je uit een aparte map halen, want de bestanden van CS5 zijn niet direct te openen in oudere versies.

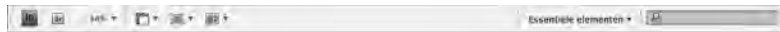
Je leert in dit hoofdstuk:

Veranderingen in de interface.

Nieuwe en verbeterde functies: geroteerde paginaweergave, bestandstypen voor exporteren, slimme hulplijnen, hyperlinks, verbeterde alineastijlen, afbeeldingen, automatische teksten en preflighten.

Interface

Voor Apple Macintosh-gebruikers is een andere beleving mogelijk van hoe de vensters werken. Deze verandering maakt dat het werken op de Mac een beetje gaat lijken op het werken met een Windows-computer. Onder Windows hebben programma's namelijk hun eigen venster, met een ondoorzichtige grijze achtergrond. Indien je dit ook voor je Mac op prijs stelt, kies je het menu **Venster, Toepassingskader** (*Window, Application frame*). Dat is enerzijds overzichtelijk, omdat je niet wordt afgeleid door de rommel op je bureaublad. Anderzijds vind je het misschien lastig, omdat je nu de mapjes en spullen op je bureaublad niet meer kunt zien.

Afbeelding 1.1 *De toepassingsbalk is boven in het scherm te vinden. Apple Macintosh-gebruikers moeten deze zelf activeren in het menu Venster.*

Er is een toepassingsbalk bijgekomen, die meteen meegenomen wordt als je het toepassingskader hebt geactiveerd. Deze activeer je met het menu **Venster, Toepassingsbalk** (*Window, Application bar*). Beide opties vind je niet als je met Windows werkt. De toepassingsbalk is onder Windows geïntegreerd in de menubalk bovenin. In de toepassingsbalk vind je knoppen. Deze hebben de volgende functie:

- Schakelen tussen InDesign en Bridge (een programma dat tegelijk met InDesign is geïnstalleerd).
- Het zoompercentage instellen waarmee de pagina wordt bekeken. Dat zit anders linksonder in de statusbalk van je document.
- Standaard verborgen elementen tonen: linialen, onzichtbare tekens, hulplijnen enzovoort.
- Schakelen tussen gewone weergave en de voorvertoning, al dan niet met afsnee.
- De vertoning van verschillende geopende documentvensters strak regelen in een lay-out van vakken op het scherm. Dit is ook prettig als je de artikelweergave wilt gebruiken (menu **Bewerken, Bewerken in artikel-editor/Edit, Edit in Story Editor**) en tegelijk je opgemaakte document wilt zien. Of je wilt bijvoorbeeld je stramienpagina tegelijk zien met je documentpagina.
- De weergave en rangschikking van alle paletten en panelen regelen.
- Zoeken naar hulp over een bepaald onderwerp. Je komt automatisch op internet terecht, waar bij diverse websites informatie over het onderwerp is te vinden. Bedenk dat het daarbij handig is om Engelse zoektermen te gebruiken. In het Nederlands zoeken levert minder resultaten op.

- In CS5 is daar nog aan toegevoegd: CS Live. Dat is een plek op internet waar je meer kunt vinden over mogelijkheden van CS5-programma's.

Statusbalk

Linksonder in de statusbalk kun je mogelijk niet meer het zoompercentage zien waarmee je naar de pagina kijkt. Dat hangt af van het feit of je de toepassingsbalk hebt geactiveerd (zie de paragraaf hiervoor).

Ook is er een continu actief preflightrapport beschikbaar, wat zich uit in een rood of groen balletje linksonder in de statusbalk. Er zijn tegenwoordig al goede preflightprofielen te vinden op het internet, om direct te kunnen gebruiken tijdens het vormgeven.

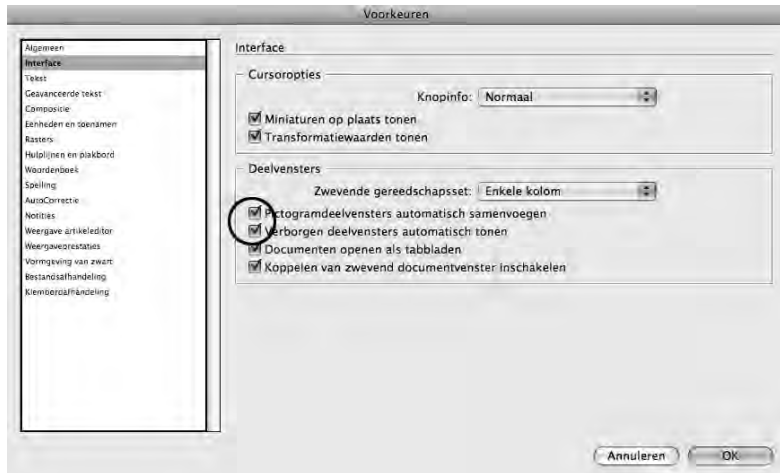
Schakelen tussen de geopende documentvensters

Wanneer je de keuze hebt gemaakt voor het toepassingskader, kun je van het ene naar het andere geopende venster springen met de toetsencombinatie **Ctrl+~** of **⌘+~**. De tilde zit meestal ergens links op het toetsenbord. Als je het toepassingskader niet hebt geactiveerd, bepaalt het besturingssysteem de toetsencombinatie.

Verborgene panelen of paletten

Adobe wil dat wij er aan wennen dat de paletten panelen genoemd worden. Althans in CS4. In CS5 zijn het weer paletten. Ach, het is maar een naam en soms noemen ze het zelf ook weer anders. Wanneer je met **Shift+Tab** alle panelen of paletten hebt verborgen (behalve de gereedschappen) en het toepassingskader is actief, kun je het zo instellen dat de panelen automatisch tevoorschijn komen als je met de muis helemaal rechts in je scherm komt. Dan moet je wel de voorkeuren van het programma aanpassen. In het menu **InDesign** (onder Mac OS X heb je helemaal links een dergelijk menu) vind je de voorkeuren. Windows-gebruikers vinden de voorkeuren onder het menu **Bewerken (Edit)**. Activeer in de categorie **Interface** de optie **Verborgene deelvensters automatisch tonen** (*Auto-show hidden panels*). Deze voorkeur is standaard geactiveerd, maar doet het alleen als je het toepassingskader hebt geactiveerd.

De keuze om de geopende panelen automatisch te sluiten als je aan het werk bent, staat daar in de voorkeuren net boven: **Pictogramdeelvensters automatisch samenvoegen** (*Auto-collapse icon panels*). Stel dat je een kleur aan een object wilt toekennen. Je selecteert dan het object, opent het paneel **Stalen**, kiest een kleur en zodra je weer op het object klikt, verdwijnt het paneel **Stalen** uit beeld.

Afbeelding 1.2 De voorkeuren instellen om gesloten en verborgen panelen zichtbaar te maken als je met de muis uiterst rechts in het venster komt, mits het toepassingskader is geactiveerd.

Geen InDesign CS3-werkruimte

Als je net gewend was aan de plek van alle panelen in CS3, is het vervelend om te merken dat diezelfde panelen er in CS4 en CS5 niet meer standaard in staan. Gelukkig kun je de rangschikking van panelen in CS3 opslaan als een werkruimte en dit bestand kopiëren naar de map voor InDesign CS4.

Onder Mac OS X bevindt dit bestand zich in de map `~User/Bibliotheek/Preferences/Adobe InDesign/Versie 6.0 of 7.0/workspaces`. Versie 6 en 7 (CS4 en CS5) hebben dezelfde mappenstructuur, zij het dan nog gebonden binnen een map `nl_NL`.

In Windows Vista en Windows 7 vind je deze werkruimte-instelling in een verborgen map: `C:\Users\gebruikersnaam\AppData\Roaming\Adobe\InDesign\Version 6.0 of 7.0\nl_NL\Workspaces`.

Slim navigeren

Het paneel Navigator is verdwenen, maar er is iets anders voor in de plaats gekomen. Zoom in op de pagina en activeer het handjegereedschap. Klik ermee op de pagina en houd de muisknop ingedrukt. Het programma zoomt tijdelijk uit, met een rood kader om het gebied waar je vandaan komt. Sleep – met nog steeds ingedrukte muisknop – dit kader naar een andere plaats van je ontwerp en laat daar los. Er wordt opnieuw ingezoomd, maar dan naar dat deel.

Gebruik tussendoor het muiswiel om de grootte van het rode kader (en dus de zoomfactor) aan te passen. Op de nieuwste laptops kun je daarvoor ook het trackpad gebruiken. Deze techniek heet *gestures* en is voor het eerst gebruikt op de iPhones van Apple.

Geroteerde paginaweergave

Open het paneel Pagina's en rechtsklik op een paginaminiatuur. In het menu dat verschijnt kun je de weergave van de pagina in stappen van 90 graden roteren. Dit kan handig zijn om bijvoorbeeld coupons tijdens het ontwerpen even leesbaar te maken, om ze daarna weer gekanteld in de pagina te laten komen. Als je een probleem hebt met rechtsklikken, werkt Control+klik ook (Macintosh). Of gebruik het menu **Weergave, Spread roteren** (*View, Rotate spread*). Schakel je in in het paneelmenu de optie **Deelvensteropties, Pictogrammen, Spreadrotatie** in, dan zie je voor een geroteerde pagina in het paneel Pagina's een klein pictogram dat je waarschuwt dat de pagina er anders uitziet dan dat deze gedrukt wordt.

Exportbestanden

Exporteren in SWF is nu mogelijk. SVG is er uitgehaald. Wanneer je exporteert naar SWF kun je een boekje publiceren dat in een webbrowser nog doorbladerbaar is. Exporteren in XFL kan ook. Daarmee kun je de hele spread openen in Flash om Actionscripts en beweging toe te voegen. Dit werkt alleen met Flash CS4 en CS5.

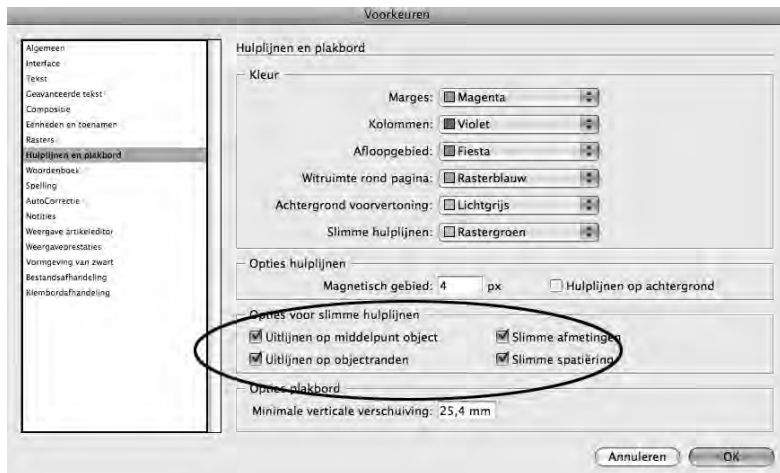
Verder is het type IDML erbij gekomen. Dit staat voor InDesign Markup Language. Het is eigenlijk een ZIP-bestand, maar met de extensie .idml. Als je dat verandert in .zip kun je het openen en blijkt het een complete groep XML-bestanden te zijn, met verwijzingen naar de gebruikte lettertypen en stijlen. Misschien handig voor programmeurs? De lesbestanden zijn vanuit CS5 geëxporteerd als IDML-bestanden, zodat ze ook in CS4 te openen zijn.

Exporteren naar INX is verdwenen in CS5, maar kan wel met CS4. Dat is soms handig bij probleemdocumenten, die telkens crashen bij het verwerken. Exporteer naar INX, open dat bestand en meestal is het probleem daarmee opgelost. Uiteraard is dit een noodoplossing, of je moet een InDesign CS4-bestand nog willen openen in CS3.

Interactieve PDF is nog beter instelbaar dan voorheen. Daarom is daar in dit boek een apart hoofdstuk aan geweid. Je kunt in een interactieve PDF knoppen, hyperlinks en paginaovergangen gebruiken die in InDesign zijn ingesteld.

Slimme hulplijnen

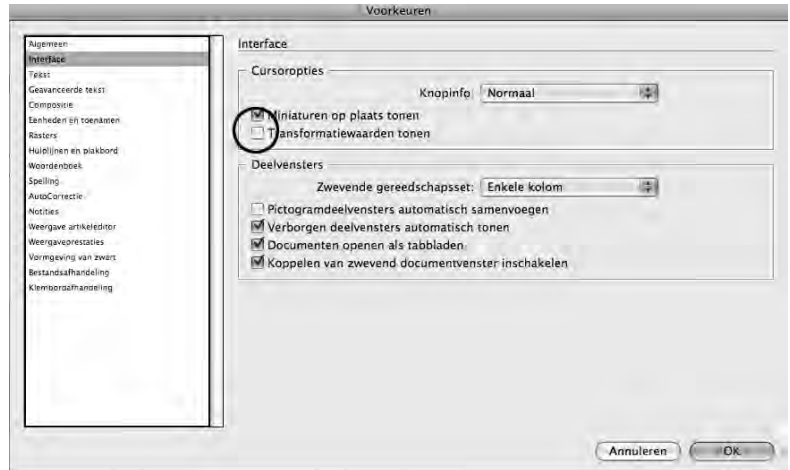
Ook bij de voorkeuren in te stellen: intelligente instellingen die de opmaak beogen te vereenvoudigen. Je kunt een tweede object handmatig net zo ver draaien als je daarvoor met een ander object hebt gedaan, en het programma geeft met een intelligente hulplijn aan wanneer je de juiste kantelstand hebt gevonden. Dit geldt ook voor de breedte en hoogte van nieuw te maken objecten, voor schaling enzovoort. In de voorkeuren geef je aan welke slimme hulplijnen je wilt gebruiken en in het menu **Weergave, Rasters en Hulplijnen, Slimme hulplijnen** (*View, Grids and guides, Smart guides*) kun je ze zichtbaar maken. De slimme hulplijnen kunnen ook getoond worden als de gewone vaste hulplijnen niet worden getoond.

Afbeelding 1.3 Een nieuwe voorkeursinstelling waarmee de slimme hulplijnen kunnen worden ingesteld. Zo wordt het erg eenvoudig om een tweede kader uit de hand even groot te maken als een ander kader.

Slimme cursors

Bij het slepen van een afbeelding zie je de x- en y-positie van het object. Ook als je het object in het midden oppakt, zie je bij het slepen wat de coördinaat linksboven is. Bij de voorkeuren voor de interface kun je deze functie uitschakelen door de optie **Transformatiewaarden tonen** (*Show transform values*) uit te schakelen.

Afbeelding 1.4 Irritante cijfers bij de cursor kunnen ook uitgeschakeld worden.

Slim tekst opnieuw plaatsen

Bij het maken van een boek kun je automatisch tekstvakken laten maken. Dit kon al door tijdens het plaatsen de Shift-toets ingedrukt te houden, maar het werkte niet als je in de tekst een grote foto plaatste waar de tekst omheen moest lopen.

Afbeelding 1.5 Tekstpagina's kunnen tijdens de paginaopmaak automatisch worden gemaakt. Als je het maar duidelijk aan InDesign vraagt.

De functie zit in de voorkeurencategorie Tekst: **Slim opnieuw tekst plaatsen** (*Smart text reflow*). Als je geen tekstkaders hebt gemaakt op de stramienpagina, moet je de optie **Beperken tot stramientekstkaders** (*Limit to master text frames*) uitschakelen. Dan werkt het ook voor tekstvakken die alleen in de documentpagina's zijn gemaakt. Een voorwaarde blijft dat de tekst al op minimaal twee pagina's moet staan om automatisch te kunnen doorlopen.

Hyperlinks

Het maken van interactieve PDF is wat eenvoudiger dan voorheen. In dit boek is voor het maken van interactieve PDF een hoofdstuk gereserveerd (hoofdstuk 18). Hyperlinks en de doelen waar ze naar verwijzen kunnen worden gedeeld door meer documenten.

Verbeterde alineastijlen

Als je werkt met stijlen, weet je hoeveel tijd je hiermee bespaart in de vormgeving. Ze waren al handig om mee te werken en zijn verder verbeterd.

Geneste stijlen

De definitie van stijlen is uitgebreid, waardoor de opmaak sneller uitgevoerd kan worden. De grootste veranderingen zitten in de categorie geneste stijlen (*nested styles*). Je kunt behalve een instructie op het eerste woord enzovoort ook een aparte instructie geven voor de eerste regel van een alinea.

GREP-instructies bij vormgeving

Je kunt hiermee bijvoorbeeld bewerkstelligen dat alle cijfers in de tekst altijd op een andere wijze worden gezet. Of dat e-mailadressen standaard op één regel staan (zonder regelomloop). Hiervoor wordt de in CS3 geïntroduceerde techniek GREP gebruikt. Raadpleeg de hoofdstukken 5 en 6 over het maken van stijlen als je hier meer over wilt weten.

Afbeeldingen

De afbeeldingen hebben in het paneel Koppelingen een kleine voorvertoning en je kunt opnieuw koppelen naar een andere map. Dat kan handig zijn als je met lageresolutie- of RGB-afbeeldingen hebt gewerkt en je achteraf alle afbeeldingen opnieuw wilt koppelen aan een map met CMYK-afbeeldingen in hoge resolutie. Gebruik dan het menu van het paneel Koppelingen.

Afbeelding 1.6 Gebruik de voorkeuren om de controle op ontbrekende en bij te werken koppelingen uit te stellen.

De controle of alle koppelingen in orde zijn, is in de voorkeuren uit te schakelen. Soms wil je alleen een tekstcorrectie uitvoeren in een bestand en heb je geen zin in de foutmeldingen over afbeeldingen die niet gevonden kunnen of bijgewerkt moeten worden.

In het menu van het paneel Koppelingen kun je ervoor kiezen illustraties van het type EPS, TIFF, PNG of JPG te openen met Photoshop (computers kunnen deze bestanden onbedoeld openen met andere programma's).

Proportioneel afbeeldingen plaatsen

Bij het plaatsen van illustraties wordt standaard de hele illustratie geplaatst in de juiste verhoudingen. Je krijgt nooit meer afgesneden foto's die je achteraf nog moet aanpassen. Tijdens het slepen (met geladen cursor) krijgt het illustratievak automatisch de juiste verhoudingen. Dit werkt uiteraard niet als je een afbeelding plaatst in een vooraf gemaakt illustratievak. Wil je terug naar de 'oude' situatie, dan houd je de Shift-toets ingedrukt tijdens het plaatsen van een foto in je pagina.

Meer afbeeldingen tegelijk plaatsen

In het dialoogvenster voor het plaatsen van een foto kun je verschillende afbeeldingen selecteren. In de InDesign-pagina kun je deze plaatsen met Ctrl+Shift (⌘+Shift voor Macintosh), waardoor de afbeeldingen in een raster worden gezet. De hoeveelheid vakken in dit raster kun je met de pijltoetsen (links, rechts, boven, onder) aanpassen als je de muisknop ingedrukt houdt.

Automatische teksten

Wanneer je het vooraf definieert, kan InDesign zo nodig tekst laten verdwijnen. Ook kan verwezen worden naar passages uit andere documenten, waarbij InDesign de paginnummers bijhoudt.

Voorwaardelijke tekst

Dit is een mooie verbetering voor complexe opmaak. Je maakt een boekje op met daarin tekst die soms wel en soms niet zichtbaar moet zijn, afhankelijk van de editie. Denk aan een publicatie met Nederlandse en Engelse bedragen. Kijk voor de uitleg hiervan in hoofdstuk 12 over automatische teksten.

Kruisverwijzingen

Het is eenvoudiger om in de tekst te verwijzen naar een tekst op een andere pagina. InDesign houdt bij op welke pagina die tekst staat, nadat die eenmaal is aangewezen. Het werkt ook met passages uit andere documenten. Zie hoofdstuk 12 over automatische teksten.

Preflighten

Het duurt even, maar dan heb je ook wat: preflighten is nu continu actief en volgens eigen instellingen. Als je te lage resolutie erger vindt dan RGB-gebruik (omdat je het kleurbeheer goed hebt ingesteld), kun je eigen preflightinstellingen definiëren. Of je downloadt ze vanaf het internet. Deze

Afbeelding 1.7 Het preflighten is nu beter in te stellen en kan permanent controleren of er nog goed gewerkt wordt. Je kunt het preflighten ook uitschakelen. Maar waarom zou je?

instellingen kun je ook koppelen aan een basisbestand (sjabloon of *template*) van InDesign. Dat is handig bij terugkerende opmaak. Preflight is niet opdringerig: je ziet slechts een rood of groen balletje in de statusbalk. Zie ook hoofdstuk 16 over preflighten.

Nieuw in Creative Suite 5

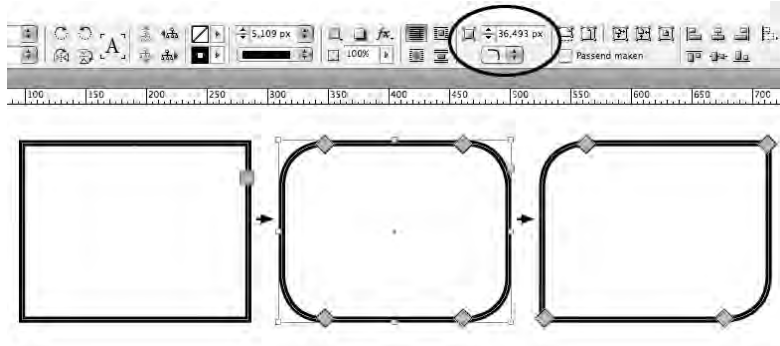
InDesign CS5 bevat ook weer flink wat nieuwe opties, waarvan de opvallendste in de paragrafen hierna worden genoemd.

Interfaceverbeteringen

- Het werken met het zwarte pijltje is wat verbeterd: waar je voorheen moest overschakelen naar de witte pijl om de inhoud van een afbeelding te selecteren, kun je nu direct met de zwarte pijl de inhoud van een illustratievak bereiken. Je kunt ook dubbelklikken op gegroepeerde voorwerpen. Handig ook is dat je met het zwarte pijltje direct kunt roteren. Het witte pijltje is dus veel minder vaak nodig.
- Om objecten die onderop liggen te verslepen, hoef je ze niet in het midden op te pakken.
- Het lagenpalet is meer vergelijkbaar met Adobe Illustrator. Je kunt dus alle objecten en groepen zien, en ook vergrendelen, onzichtbaar maken en selecteren.
- Wanneer je een opdracht geeft tot PDF maken, gebeurt dat proces in de achtergrond. Je kunt dus meteen doorwerken. Als je een lopende taak wilt onderbreken, kies je het menu **Venster, Hulpmiddelen, Achtergrondtaken**.

Productiviteitsverbeteringen

- Het is eenvoudig geworden om kaders met afgeronde hoeken te maken. Elke hoek kan zijn eigen hoekafronding of hoekstijl krijgen. Dit is op te slaan in objectstijlen, zodat je heel snel al je kaders kunt voorzien van dezelfde soort hoeken. Klik met de zwarte pijl op een kader. Je ziet in de rechterbovenhoek een geel vierkantje. Klik op dit gele vierkantje. Nu hebben alle vier de hoeken een geel ruitje. Sleep dit gele ruitje naar de binnenkant van het kader: alle vier de hoeken krijgen een afronding. Sleep daarna met de Shift-toets de gele vierkantjes naar buiten om individuele hoeken recht te maken.
- Als je dol wordt van alle toetsmogelijkheden: laat InDesign je helpen. Er is een palet dat de toetscombinaties verklapt. Vind het met **Venster, Hulpmiddelen, Gereedschaphints**.

Afbeelding 1.8 Aanpassen van hoekafronding: heel eenvoudig.

- Passend maken voor Illustraties. Wanneer een illustratievak wordt vergroot of verkleind, en vooraf is gekozen voor de optie **Passend maken**, dan wordt de illustratie mee vergroot of verkleind.
- Verschillende afmetingen pagina's. Een lang gekoesterde wens: met een speciaal gereedschap kun je op een pagina klikken en direct de afmetingen veranderen. Erg handig als je een omslag inclusief rugdikte moet ontwerpen, of een boek met binnenflap.
- Tussenruimtegereedschap. Heel eenvoudig om de tussenruimte in een raamwerk van objecten aan te passen: groter of kleiner maken, of opschuiven. Veel eenvoudiger dan met het zwarte pijltje.
- Actieve bijschriften. Automatisch kan de naam van een illustratie bij een illustratie worden gezet. Wijzig je later de illustratie zelf, dan wordt het bijschrift automatisch bijgewerkt. Er kan daarbij ook metadata uitgelezen worden.

Afbeelding 1.9 Iedere pagina een eigen maat, als het moet. Omslagen zijn nu makkelijker te maken.

- Documentlettertypen. Wanneer je een pakket hebt gemaakt en iemand opent het InDesign-bestand uit dat pakket, dan worden automatisch de bijbehorende fonts geactiveerd en alleen voor dat ene document.
- Wijzigingen bijhouden. Het blijft slechts een gebruikerskwestie, maar als het geactiveerd is, kan InDesign bijhouden wie welke veranderingen heeft gedaan in de tekst, en wat er stond in de originele versie. Je kunt ook weer eenvoudig terug naar de oorspronkelijke teksten.
- Tekst splitsen in kolommen of strekken over kolommen. Dit werkt veel makkelijker dan met losse tekstvakken of met extra tabellen in de lopende tekst. Wel betekent het een enorm rekenintensieve manier van werken. InDesign wordt er bepaald niet sneller van.

Interactiviteit

Op dit gebied is er heel veel veranderd. Er is natuurlijk een strijd gaande tussen Apple en Adobe, waarbij Apple weigert Flash te implementeren op de iPhone en de iPad. Adobe zet zwaar in op het gebruik van Flash-technologie. De mogelijkheden met interactiviteit zijn ruimer geworden, maar leunen zeer zwaar op Flash-technologie. Je kunt nu beter werken met SWF- en FLV-bestanden dan wat anders, als het interactief moet zijn.

Alle beweging is te zien in een voorvertoningpaneel, nog voordat je de export naar Flash of PDF maakt. Dat helpt wel enorm in het ontwerp. Sommige animaties zijn heel goed afgekeken van de Flash-interface: als je een object het scherm wilt laten binnenkomen, krijg je er een animatiepad bij waarlangs de beweging wordt uitgevoerd. Gebruik het potloodje om dit pad te veranderen.